

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier (Ju2021/00574)

Svenska kyrkan har lång erfarenhet av att möta människor på flykt och människor som är nya i Sverige. Svenska kyrkans arbete för och med människor i utsatta situationer är ett utflöde av medmänniskors engagemang och församlingens diakonala uppdrag. Det är mot denna bakgrund som Svenska kyrkan yttrar sig över promemorian.

SAMMANFATTNING

- Svenska kyrkan välkomnar förslagen om ändringar i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
- Svenska kyrkan anser att ändringarna i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå inte bör tidsbegränsas.
- Svenska kyrkan anser att förslaget bör förtydligas så att det framgår att även de individer omfattas vars tid för att hitta en anställning löpt ut innan förslagen träder ikraft.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET

Svenska kyrkan har tidigare välkomnat den möjlighet till uppehållstillstånd i Sverige som gymnasielagen och nya gymnasielagen innebar men har även påtalat att kraven för permanent uppehållstillstånd är mycket högt ställda. Svenska kyrkan har i dialog med politiker och myndigheter belyst hur osäkerheten kring hur regelverket ska tolkas och bristande samordning skapat svårigheter för ungdomarna.

Covid-19-pandemin har drabbat ungdomarna oproportionerligt hårt på flera sätt. Undervisning på distans har medfört nya utmaningar och boendelösningar har i vissa fall inte längre fungerat. Den ökande arbetslösheten i pandemins spår har försämrat ungdomarnas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Till följd av detta har Svenska kyrkan sedan tidigare framfört att lättnader i regelverket bör införas.

Svenska kyrkan välkomnar därför att regeringen lägger fram förslag som på olika sätt ökar förutsättningarna för ungdomarna att nå upp till kraven för permanent uppehållstillstånd.

Tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19

Svenska kyrkan delar regeringens analys av hur covid-19-pandemin påverkat arbetsmarknaden. För att undvika ytterligare osäkerhet och otrygghet för denna grupp anser emellertid Svenska kyrkan att tillfälliga lagändringar inte är att föredra. Gymnasielagen berör huvudsakligen ett begränsat antal

ungdomar under en begränsad tid. Att tidsbegränsa de föreslagna lättnaderna i lagen är därför varken ändamålsenligt eller lämpligt då detta riskerar att drabba ungdomarna på ett ojämlikt sätt.

Förlängd tid för att etablera sig på arbetsmarknaden

Svenska kyrkan är positiv till att tiden att etablera sig på arbetsmarknaden efter fullföljd utbildning förlängs från 6 månader till 12 månader. Det innebär att individen får längre tid på sig att hitta ett arbete och möjliggör också för individen att ta en timanställning eller visstidsanställning som kan leda till att en arbetsgivare senare vågar erbjuda en tillsvidareanställning.

Yrkesintroduktionsanställning

Svenska kyrkan välkomnar att en yrkesintroduktionsanställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Svenska kyrkan anser även att fler subventionerade anställningar bör kunna utgöra grund för permanent uppehållstillstånd. Det saknas anledning att begränsa denna möjlighet till enbart en viss typ av anställningar.

Svenska kyrkan ser dock att det finns en risk att en yrkesintroduktionsanställning inte bedöms som varaktig utifrån Migrationsverkets tolkning (RS/017/2020) att en anställning behöver vara i minst två år från beslutstillfället. Ett förtydligande kring kravet på varaktighet av en sådan anställning skulle därmed kunna bidra till en mer enhetlig och för individen mer lättolkad reglering.

Försörjningskravet ska delvis kunna uppfyllas med studiemedel

Svenska kyrkan är positiv till att försörjningskravet ska kunna uppfyllas genom en kombination av inkomst från anställning eller näringsverksamhet och studiebidrag för studier på halvtid. När det gäller studiemedel ska individen visa att hen kan förväntas få dessa under en längre tid. Svenska kyrkan anser att det, i syfte att skapa tydlighet samt förbättra möjligheterna för ungdomarna att planera för sin studietid, bör förtydligas vad som avses med *en längre tid*.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna bör förtydligas på så sätt att även de individer vars tid för att hitta en anställning löpt ut innan nu aktuella förslag träder i kraft, ska omfattas av lagändringarna. Svenska kyrkan anser att det annars finns risk för att de ungdomar som snabbast klarat sina studier missgynnas, vilket inte kan vara lagstiftarens intention.

Slutligen vill Svenska kyrkan framhålla att det finns ungdomar som inte har samma förutsättningar att klara sina gymnasiestudier liksom kraven för permanent uppehållstillstånd på grund av trauma, funktionsnedsättningar eller andra humanitärt svåra situationer. Svenska kyrkan anser därför att en ny humanitär grund för vuxna bör ta hänsyn till sådana omständigheter utöver anknytning till Sverige.

Uppsala den 23 februari 2021

På kyrkostyrelsens vägnar

Helén Ottosson Lovén

Generalsekreterare

Pernilla Jonsson

Tf. avdelningschef